

Yttrande

Dnr 21UN58-2
2021-04-07

Utbildningsnämnden

Handläggare:
Björn Selim
Utredare
Utbildning Gävle

Förslag till yttrande - Förslag till näringslivsprogram 2021–2025

Övergripande kommentarer

Utbildning Gävle anser att programmet har ett enkelt och tydligt upplägg. Det är särskilt positivt att programmet är konkret i fråga om målområden och vad som kan förväntas inom dem vilket Utbildning Gävle ser som en utveckling gentemot tidigare näringslivsprogram.

Utbildning Gävle menar att ett nuvärde, en förklaring av skalan såväl som målvärdena är avgörande för att förstå hur målen utvärderas. Målvärdena i sig behöver förtydligas. Med nuvarande formuleringar kan det vara svårt att följa upp målvärdena eftersom det inte finns en skala att mäta dem emot. Därmed är det svårt att förstå programmets ambition i tre av de fyra målområdena.

Utbildning Gävle ser, genomgående, ett språkbruk i programmet som innebär att agerande tillskrivs andra aktörer än Gävle kommun. Som ett exempel används ordet ska ofta under rubriken "Vad kan förväntas?". Under den rubriken framkommer dessutom föreställningar eller handlingar som är svåra att värdera och påfallande ofta är beroende av andra aktörer än enbart Gävle kommun. På det sätt som målen utvärderas framgår att det är oftast åsikter ifrån andra om Gävle kommun som är det som ska utvärderas. Dessutom berör programmet även frågor där Gävle kommuns agerande är reglerat i lag. Programmet kan enbart ha en direkt styrande inverkan, där lagstiftning inte säger annat, på verksamheter inom Gävle kommun. Det är något som programmet både under rubriken "Vad kan förväntas?" och utvärderingen behöver ta hänsyn till.

Utbildningsnämndens verksamheter

Utbildning Gävle anser att ett viktigt bidrag till näringslivsprogrammet och för ett påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle är att alla barn och elever utmanas och klarar sin utbildning. Motivation och entreprenörskap är viktiga faktorer och bidrar till att stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt viljan att pröva och omsätta nya idéer i handling.

Det är värt att påpeka att skollagen (2010:800) reglerar att det ska finnas praktisk arbetslivsorientering (prao) i grundskolan och att gymnasieförordningen (2010:2039) reglerar att det för yrkesprogrammen ska finnas ett arbetsplatsförlagt lärande (APL) i gymnasieskolan och att det ska

finnas ett eller flera lokala programråd för samverkan mellan skolan och arbetsliv.

Utbildning Gävles verksamheter arbetar med kontinuerlig vägledning som en integrerad del av undervisningen, genom hela skolgången. Skolan arbetar medvetet och målinriktat med arbetslivsanknytning och personlig utveckling för eleverna. Verktyg i arbetet är bland annat prao (praktisk arbetslivsorientering) och Trossen (företag har en fadderklass hela högstadiet) i grundskoleutbildning, arbetsplatsförlagt lärande (APL) och Ung Företagsamhet (UF) inom gymnasieutbildning.

Gymnasieskolorna har en omfattande verksamhet som är ett direkt samarbete mellan skola och näringsliv. Samverkan sker med även med omkringliggande kommuner med inriktningen att gemensamt kunna erbjuda ett brett och hållbart utbud av gymnasieutbildningar.

Programområdet - Så hittar företag rätt kompetens att anställa

Utbildning Gävle menar att programområdet 'Så hittar företag rätt kompetens att anställa' är av stor betydelse för utbildningsnämndens verksamheter.

Utbildning Gävle menar att höja status på yrkesprogram ska ske bland annat genom ett ökat samarbete med näringslivet och genom att ytterligare utveckla lärlingsutbildningarna. Konkreta exempel på Utbildning Gävles samarbeten med näringslivet som är värda att lyftas fram är att VVS- och fastighetsprogrammet är utsedd av VVS-branschens yrkesnämnd till Sveriges bästa Kylutbildning och en "Förstklassig skola", Byggbranschens yrkesnämnd benämner Bygg- och anläggningsprogrammet en "Branschrekommenderad skola" samt samverkansplattformerna Teknikcollege och Vård- och omsorgscollege.

Utbildning Gävle vill framför allt lyfta fram att arbetet med Trossen och APL som konkreta exempel på verksamhet som beskrivs under rubriken "Vad kan förväntas?" med punkterna;

- Skolan, högskolan och näringslivet ska gemensamt **skapa utbildningar som möter näringslivets behov**, nu och i framtiden.
- **Näringslivet ska förbereda studenter för arbetslivet** genom lärlingsplatser och praktik.

Utbildning Gävle noterar att det i den andra punkten står studenter, det är ett begrepp som är förbehållet elever vid högskole- och universitetsstudier. Elever är det som finns i Utbildning Gävles olika verksamheter. Som tidigare nämnts kan programmet enbart ha en direkt styrande inverkan, där lagstiftning inte säger annat, på verksamheter inom Gävle kommun. Utbildning Gävle antar därför att det är en felskrivning och att det är elever som avses.

Skolan har mycket att vinna på ett ökat samarbete med näringslivet och att arbetet med dessa punkter kan intensifieras. Ett aktivt näringsliv som

förbereder elever för arbetslivet genom APL, lärlingsplatser och praktik är viktigt för denna intensifierade samverkan. Utbildning Gävle ser klara fördelar med en mer övergripande samordning kring företagskontakter inom Gävle kommun. Näringslivsenheten kan fungera som ett stöd för både Utbildning Gävle och näringslivet genom denna samordning.

Utbildning Gävle noterar även att betänkandet från utredningen Planering och dimensionering av komvux och gymnasieskola (SOU 2020:33) skulle, om dess förslag genomförs, innebära en väsentlig förändring för hur samverkan mellan skola och näringsliv genomförs. Det finns anledning att, i det förslag till näringslivsprogram som föreligger, göra samarbetet mellan skola och näringsliv till en än mer prioriterad fråga.

Tomas Hartikainen
Sektorchef
Utbildning Gävle